

حضرت آیت‌الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم:

بدینوسیله گزارش جلسه پانصد و سوم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۸۹/۷/۳ مشتمل بر بررسی یک نامه دیوان عدالت اداری ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: رسیدگی به نامه دیوان عدالت اداری مبنی بر دادخواست جناب آقای مسلم فرهبد مبتنی بر ادعای خلاف شرع بودن بخشنامه‌های شماره ۲/۳۰۲/۰۲/۴ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶ و شماره ۲/۳۰۲/۰۲/۳۷ مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۳ سازمان تأمین خدمات درمانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران.

بررسی: ۱- بخشنامه شماره ۲/۳۰۲/۰۲/۳۷ مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۳ خلاف شرع دانسته نشد.

۲- بخشنامه شماره ۲/۳۰۲/۰۲/۴ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶ دارای اشکالات ذیل می‌باشد.

الف) در مورد بند اول بخشنامه نظر بعضی از اعضاء این بود که مستفاد از لفظ «منحصراً» آن است که استرداد حق بیمه تنها نسبت به کارکنان بازنشسته انجام می‌شود و این استرداد نسبت به شاغلین تحقق نمی‌یابد و لذا خلاف شرع می‌باشد. و بند ۵ نیز نمی‌تواند این اشکال را برطرف کند زیرا مفاد بند ۵ تنها اصلاح در مورد ادامه کسر حقوق است و از لفظ «اصلاح» استرداد نسبت به گذشته استفاده نمی‌شود.

در مقابل اکثر اعضاء بند مذکور را خلاف شرع ندانسته و برای این ادعا دو بیان وجود داشت. **بیان اول:** لفظ «منحصراً» در بند اول بخشنامه دارای مفهوم از جهت مورد ادعا نمی‌باشد بلکه آوردن این لفظ از این جهت است که اصل بخشنامه در مورد بازنشستگان می‌باشد و اصلاً متعرض شاغلین نمی‌باشد و شاهد این ادعا عنوان مذکور در صدر بخشنامه به عنوان «موضوع» بخشنامه می‌باشد.

بیان دوم: بر فرض استفاده انحصار، بند ۵ بخشنامه متعرض شاغلین بوده و لفظ اصلاح اطلاق داشته و شامل استرداد حق بیمه اضافی کسر شده و توقف اخذ بیمه اضافی می‌گردد. (البته نظر بعضی از اعضاء این بود که ادعای چنین اطلاقی مشکل است)

ب) بند ۳ بخشنامه خلاف شرع دانسته شد زیرا مفهوم آن عدم استرداد حق بیمه اضافه کسر شده قبل از سال ۱۳۷۳ می‌باشد و لذا خلاف شرع می‌باشد.

ج) بند ۴ بخشنامه نیز از جهت محدود نمودن حق استرداد به زمان ابطال شدن دفترچه که مفهوم آن عدم استرداد اضافه کسر شده قبل از ابطال و بعد از موت شخص است، خلاف شرع دانسته شد. این اشکال در تبصره این بند نیز جاری است.

د) در مورد بند ۶ تذکر این مطلب لازم است که دستورالعمل‌های مورد اشاره در دسترس نیست تا نسبت به آن اظهار نظر شود.

هـ) بند اول از بند ۷ نیز مبنیاً بر اشکال بند ۴ بخشنامه، خلاف شرع می‌باشد.

و) بند پنجم از بند ۷ نیز مبنیاً بر بندهای ۳ و ۴ بخشنامه، خلاف شرع می‌باشد.

شماره: ... ۸۹/ف/۳۴۴
تاریخ: ... ۱۳۸۹/۷/۵
پیوست: صلوات

ز) اطلاق بند ۹ بخشنامه از جهت شمول نسبت به عدم استرداد حق بیمه مکمل که اضافه کسره شده است خلاف شرع می‌باشد.

۳- همچنین مناسب است نظر مجمع نسبت به بخشنامه شماره ۲/۳۰۲/۰۲/۲۸ مورخ ۸۷/۷/۲۱ بیان شود:

الف) در مورد بند ۱ مطالب مذکور در بند ۱ بخشنامه سابق و همچنین مطالب مذکور در ذیل بند ۱ بخشنامه سابق (در مورد بند ۵ بخشنامه سابق) جاری می‌باشد.

ب) بند ۲ و تبصره آن نیز به بیان مذکور در بند ۴ بخشنامه سابق خلاف شرع دانسته شد.

ج) بند ب بند ۳ نیز مبنیاً بر اشکال مذکور در بند ۲ این بخشنامه، خلاف شرع می‌باشد.

لازم بذکر است که چون شاکی از بازنشستگان نیروهای مسلح است فلذا ابطال موارد خلاف شرع ۲ بخشنامه فوق‌الذکر مشکل او را حل خواهد کرد.

دوام توفیقات حضرت‌عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سیدحسین طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان